

Инклузивно образовање

Квалитетно образовање за све

Сунчица Мацура

ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Сунчица Мацура

ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ

КВАЛИТЕТНО ОБРАЗОВАЊЕ ЗА СВЕ

Јагодина, 2015

САДРЖАЈ

УВОД	9
------------	---

Поглавље 1

ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ

<i>Прејлед поглавља</i>	14
1.1. Зашто је и како уведено инклузивно образовање?	15
1.1.1. Научна критика специјалног образовања.....	16
1.1.2. Добробити од инклузивног образовања.....	19
Добробити од инклузивног образовања за децу којој је потребна додатна подршка.....	20
Добробити од инклузивног образовања за типичну децу	22
Добробити од инклузивног образовања за учитељице.....	23
Добробити од инклузивног образовања за родитеље	25
1.2. Основни појмови и принципи концепције инклузивног образовања	26
1.2.1. Инклузивно образовање.....	28
1.2.2. Деца којој је потребна додатна подршка.....	31
Етикетирање	32
Стигматизирајућа терминологија	33
Зашто не користимо термин „деца са посебним потребама“?	34
1.2.3. Поштовање разлика прилагођавањем школе / вртића деци	35
1.2.4. Прихватање одговорности за подучавање све деце	37
1.2.5. Унапређивање учења и социјалне партиципације – смањење искључености	39
Социјална партиципација.....	39
Искљученост	40
Препреке за учење и социјалну партиципацију	41
<i>Прочитајте</i>	43
<i>Провера знања – кључна ишљања и сажетак садржаја</i>	43
<i>Речник појмова</i>	47

Поглавље 2

ДИСКРИМИНАЦИЈА И ЈЕДНАКОСТ У ОБРАЗОВАЊУ – ДВА СУПРОТНА ПРИСТУПА

<i>Прејлед појавља</i>	52
2.1. Дискриминација у образовању	53
2.1.1. Отворена дискриминација	54
2.1.2. Прикривена дискриминација.....	56
2.1.3. Институционална дискриминација.....	59
2.2. Једнакост у образовању	61
2.2.1. Једнакост економских услова и образовање	62
2.2.2. Једнакост поштовања и прихватања индивидуалних разлика	64
2.2.3. Једнакост љубави, бриге и солидарности	66
<i>Прочитајте</i>	68
<i>Провера знања – кључна питања и сажетак садржаја</i>	68
<i>Речник појмова</i>	71

Поглавље 3

ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ДОДАТНЕ ПОДРШКЕ У ОБРАЗОВАЊУ

<i>Прејлед појавља</i>	74
3.1. Додатна подршка у образовању	75
3.2. Планирање и спровођење додатне подршке у образовању	76
3.2.1. Прикупљање података	77
3.2.2. Израда педагошког профила	81
3.2.3. Мере прилагођавања	84
Прилагођавање метода, материјала и учила	84
Прилагођавање простора и услова за учење.....	86
Прилагођавање садржаја учења и стандарда постигнућа	86
3.2.4. Израда индивидуалног образовног плана	87
Садржај и циљеви ИОП-а.....	88
Врсте ИОП-а.....	90
<i>Прочитајте</i>	92
<i>Провера знања – кључна питања и сажетак садржаја</i>	92
<i>Речник појмова</i>	95

Поглавље 4

КРЕИРАЊЕ УСЛОВА ЗА УЧЕЊЕ

<i>Преглед поглавља</i>	98
Тематски пример	99
4.1. Основни психосоцијални чиниоци учења	104
4.1.1. Когнитивни чиниоци	105
4.1.2. Мотивација и емоције	108
Циљеви учења	110
Потребе	111
Лична уверења ученика о узроцима успеха/неуспеха у учењу	114
Јачање самопоштовања ученика	116
4.1.3. Социјални чиниоци	118
Групни рад	119
Когнитивни и социјални циљеви групног рада	120
Проблеми у групном раду: доминација и неједнакост	122
Подстицање сарадње међу ученицима	124
Како унапредити положај ученика у малој групи?	125
4.1.4. Индивидуалне разлике	127
Разлике у социоекономском статусу	127
Разлике у интелектуалним способностима	130
Културне разлике	132
4. 2. Пример превођења инклузивних принципа у инклузивну праксу у школској средини	134
4.2.1. Прикупљање података о ученицима	134
4.2.2. Планирање и спровођење мера прилагођавања	137
<i>Прочитајте и погледајте</i>	149
<i>Провера знања – кључна питања и сажетии одговори</i>	150
<i>Речник појмова</i>	155

Поглавље 5

САРАДЊА И ЕФИКАСНА КОМУНИКАЦИЈА СА РОДИТЕЉИМА И ПОРОДИЦОМ УЧЕНИКА

<i>Преглед поглавља</i>	158
5.1. Значај сарадње са родитељима/породицом ученика	159
5.2. Родитељи/породица ученика као сарадници учитељице	160

5.3. Шта чини сарадњу са родитељима/породицом?.....	163
5.4. Принципи успостављања сарадње са родитељима/породицом	165
5.5. Уверења учитељице која унапређују сарадњу.....	168
5.6. Специфичности положаја родитеља деце којој је потребна додатна подршка	170
5.7. Нова улога родитеља у остваривању права деце на образовање.....	173
5.8. Сарадња са родитељима/породицама с којима је теже успоставити контакт	174
<i>Прочитајте</i>	178
<i>Провера знања – кључна питања и сажетии одговори</i>	178
<i>Речник појмова</i>	180

Поглавље 6

ИЗАЗОВ – ОСТВАРИВАЊЕ КВАЛИТЕТНОГ ОБРАЗОВАЊА ЗА РОМСКУ ДЕЦУ

<i>Преглед поглавља</i>	184
6.1. Роми у Србији.....	185
6.2. Актуелно стање у образовању ромске деце у Србији.....	186
6.2.1. Искљученост и осипање ромских ученика из система образовања	186
6.2.2. Ниска образовна постигнућа	188
6.2.3. Нередовно похађање наставе	190
6.3. Препреке инклузији ромске деце у образовању.....	191
6.3.1. Предрасуде према Ромима.....	191
6.3.2. Дискриминација ромске деце у образовању	193
6.3.3. Сегрегација ромске деце.....	197
6.3.4. Слабији квалитет наставе за ромске ученике	203
6.3.5. Недовољна подршка друштва најсиромашнијој деци.....	205
<i>Прочитајте</i>	206
<i>Провера знања – кључна питања и сажетии одговори</i>	207
<i>Речник појмова</i>	210

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА	213
ПРИЛОЗИ	215
Прилог 1. Припрема ученика за групни рад	215
Прилог 2. Игре за подстицање сарадње међу ученицима	217
Прилог 3. Улоге ученика у малој групи	220
Прилог 4. Ко су Роми?	221
Прилог 5. Роми у Србији	223
ЛИТЕРАТУРА	225
ИНДЕКС ПОЈМОВА	235